

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SVMMO PON=||TIFICE,|| QVINQVE LIRBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XIX. Idem probatur ex legibus, dispensationibus, & censuris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53860)

Ἐπεὶ γὰρ τῶ ἐν τῇ Ρώμῃ Ἐπισκόπῳ τῆτο συνδέσ ὄειν; hoc est, quoniam & Romano Episcopo id est consuetum. Quæ verba cum rationem reddant, cur debeat iuxta antiquum morem Episcopo Alexandrino subiecta esse Ægyptus, Lybia, & Pentapolis; non possunt alium sensum facere, quam istum, quoniam Romanus Pontifex consuevit Alexandrino Episcopo tres illas prouincias committere gubernandas.

Deinde, si Nicænum Concilium Romano Pontifici ditio- nem determinare volebat, quare non ab ipso incipiebat? Cur cœpit ab Alexandrino, qui secundus erat: & quare non nomi- nauit regionem, quam Romano Pontifici tribuebat? Ad D postremo, quod etiam si Nicænum Concilium disertis verbis dixisset, ad Romanum Pontificem propriè Occidentem per- tinere, adhuc nihil omnino Nilus obtineret; nam id sine du- bio esset intelligendum de Patriarchali Romani Pontificis ditio- ne, præter quam idem ipse summam habet in omnem Ecclesiam potestatem. Vbi etiam obiter est obseruandum quod ait Nilus, Romano Pontifici Occidentem debere esse subiectum, ab Illyrico interprete fidelissimo prætermis- sum esse, ne videlicet ipse Illyricus, Nili sui testimonio, Romano Pontifici subiectus esse cogeretur.

CAPVT XIX.

*Idem probatur ex legibus, dispensationibus,
& censuris.*

ARGVMENTVM septimum duci potest ex auctori- tate leges ferendi, dispensandi & puniendi; quam Romanus Episcopus in Ecclesiæ filios, quamuis maximos, & nobilissimos exercuit. De legibus plu- rima exempla proferri possent. rari enim fuere Põtifices, qui non aliquid decreuerint.

Sæctus LEO epistolam primam scribit ad Episcopos Cam- pania, Piceni, Thuscia, & per vniuersas prouincias constitu- tos; atque in extrema epistola ita loquitur: *Hoc admonitio nostra denunciatur, quod si quis fratrum contra hac constituta uenerit, vel venire tentauerit, & prohiberi a fuerit ausus ad- mittere, a suo se nouerit officio submonendum.* Et infra: *Omnia decre-*

decretalia constituta a beata recordationis Innocentij, & omnium predecessorum nostrorum, qua de Ecclesiasticis canonicis, & canonum ordinata sunt disciplinis, ita vestras lectionem custodire debere mandamus, & si quis illa contempserit, veniam sibi deinceps nouerit denegari. Item episcopi Dioscorum Episcopum Alexandrinum, duas leges praebuit, & in vtraque his vtitur verbis: *Id quoque a vobis vobis custodiri.*

HILARIUS Papa in Concilio Romano praesidens: *Inquit, fas sit sine status sui periculo vel diuinas constitutiones, vel Apostolica sedis decreta temerare.* ANASTASIUS Iunior Papa in epistola ad Anastasium Augustum: *Praecipit inquit, Apostolicis non dura superbia resistatur, sed per obedientiam, qua a S. Romana Ecclesia, & Apostolica auctoritate iussa sunt, salubriter impleantur: si eiusdem sanctae Ecclesiae, qua est apud vestrum, communionem habere desideratis.* S. GREGORIUS in priuilegio, quod dedit monasterio S. Medardi, & habetur ad finem epistolarum: *Si quis regum, antistitum, iudicum, vel quarumcunque personarum, huius Apostolica auctoritatis, & imperatoris decreta violauerit, honore suo priuetur.*

De dispensationibus exemplum habemus in epistola LASII: (nam recentiora infinita de industria praecipimus) *Necessaria, inquit, rerum dispositione conuenimus, Apostolica sedis moderamine conuenimus, sic canonum veterum decreta librare, & retro praesulum decessorum praecepta metiri: ut qua praesentium necessitas eorum restaurandis Ecclesiis relaxanda deposcit, adhibita consideratione diligenti, quantum potest fieri, temperemus. eadem in multis dispensat.* ITEM Gregorius lib. 12. epistolae Felici Episcopo Siciliae dicit, se dispensasse cum Angliam in matrimonia in gradibus prohibitis: & rursus cum Sicilia vt semel tantum in anno Concilium celebrent, cum ab illa regula praecipiant bis in anno Concilia celebrari. Porro regula ista, in qua Gregorius dispensabat, est canon 5. Concilii generalis.

De censuris plurima essent exempla, & quidem antiquissima. Nam INNOCENTIUS I. cum audiisset mortuum Chrysostrum, excommunicauit Imperatorem Arcadium

& Eudoxiam vxorem eius, qui nō permiserant restitui Chry-
 sostomum in suam sedem, vt ipse Innocentius iusserat. Exstat
 de hac re epistola Innocentij apud Nicephorum lib. 13. cap.
 34.

Neque obiici potest, quod etiam Ambrosius, qui summus
 Pontifex non erat, Imperatorem excommunicauerit. Nam
 Ambrosius id fecit in Ecclesia sua, cūm Imperator Mediola-
 ni sedem haberet: at excommunicare aliquem extra Medio-
 lanensem diocesim, Ambrosius ausus nunquam fuisse: In-
 nocentius autem etiam Imperatores Constantinopolitanos,
 & Constantinopoli exsistentes excommunicauit. Deinde
 GREGORIUS III. Leonem Imperatorem Græcum similiter
 excommunicauit, teste Zonara in vita Leonis Isauri.

NICOLAUS I. excommunicationem comminatus est
 Lothario Regi, & re ipsa excommunicauit concubinam eius
 Valdradam, necnon Archiepiscopos Colonensem, & Tre-
 uerensem. Circa quam historiam impudentissimè mentiun-
 tur Magdeburgenses centur. 9. cap. 10. vbi dicunt, à Nicolao
 Papa iniuste vexatum Lotharium Regem, & Archiepiscopos
 illos. Nam, vt Rhegino lib. 2. Otho Frisingensis lib. 6. cap. 3. &
 Sigebertus in Chronico anni DCCC. LXII. scribunt, Lotha-
 rius ex odio erga Thietbergam vxorem, & amore erga con-
 cubinam, subornatis falsis testibus conuinci fecit vxorem in-
 cestus, & deinde auctoritate Archiepiscopi Colonensis, &
 Treuerensis eam repudiauit, & concubinam vxorem duxit,
 quæ omnia Archiepiscopi illi Romæ in Concilio confessi
 sunt.

Si ergo Magdeburgenses, vt faciunt, Lotharium, & Archi-
 episcopos iustos esse volunt, necesse est vt Paulum accusent,
 qui 1. Corinth. 7. docet, etiam propter causam fornicationis
 non posse aliam vxorem duci, viuente priore vxore. Quid,
 quod vxor Lotharij non peccauerat, sed tantum ad falsorum
 testium verba damnata fuerat; num etiam falsa testimonia
 iustificabunt Magdeburgenses, vt Papam aliquo modo re-
 prehendant?

Sed habemus exemplum illustrius & antiquius. Nam cūm
 PIVS I. decreuisset, vt Pascha non celebraretur cum Iudæis
 decima quarta die primi mensis, sed Dominica sequente,
 & Ariani nolent acquiescere, eos omnes Victor I. Papa ex-
 commu-

commu-

communicauit circa annum Domini C. XC. vt scribitur
buis lib. 5. hist. cap. 24.

At obiicit Calvinus lib. 4. Institut. cap. 7. §. 7. obiurgat
propterea fuisse Victorem ab Irenæo, & paruiffe recte
ganti, non reclamauiffe. RESPONDEO, quod Irenæo
multi alij Victorem obiurgauerint, quod tantas Ecclesie
vi de causa, vt ipsis videbatur à corporis Ecclesiastici
præcidisset, testatur Eusebius ibidem: at quod Victor
tiam suam mutauerit, nusquam legimus. Et etiam si
tiam mutasset Victor, nihil inde haberet Calvinus. Dic
mus enim Victorem, qua potestate Asianos ligauerat, et
illos absoluisse.

Potriò obiurgatio Irenæi, & aliorum non minuit, sed
get potius vim argumenti nostri. Nam quò plures erant
bus displicebat sententia Victoris, eò potuissent facilius
contemnere, ac Victorem potius excommunicare, si
sent Victorem vnum esse de numero Episcoporum, et
potius caput & iudicem omnium. At nulli fuerunt, qui
sententiam irritam esse docuerint, vel Victorem excom
dum, aut excommunicandum censuerint: vel eum
ne excederet limites suos, & ne iudicaret non subiectis
quod in primis monere debuissent, si verè Victor in
nium non fuisset. Existimarunt ergo illi Victorem fecisse
potuit, sed, non quod debuit. Sic enim sonant verba
*Exstant, inquit Eusebius, etiam ipsorum litera, qui
rius obiurgant Victorem, velut inuisiter Ecclesia
consulentem.*

Est autem hîc obseruandum, quòd licet Irenæus,
tunc putauerint imprudenter egisse Victorem, tamen
prudētissimè egit, vt postea tota Ecclesia iudicauit. Na
nus ex præcipuis auctoribus illius sententiæ, de Pascha
Iudæis celebrando, fuit BLASTVS, qui eo modo pascha
Iudaismum introducere volebat, vt scribit Tertull. de pa
in fine: *Blastus, inquit, latenter Iudaismum vult introducere
Pascha enim dicit non aliter custodiendum esse, nisi secundu
legem Moysi, decima quarta die mensis.* Hic autem Blastus
Romæ hæresim suam seminare cœpit tempore Victoris
pæ, vt Eusebius testatur lib. 5. hist. cap. 15.

Quoniam ergo Victor Papa videbat, illam diuersitatem de Paschate, non esse diuersitatem solum obseruationis, sed adferre secum hæresim, immò ipsum Iudaismum, maturè occurrendum putauit. Probauerunt autem sententiam Victoris Patres Nicæni Concilij, vt patet ex Eusebio lib. 3. de vita Constantini; & deinceps hæretici habiti sunt, & Quattrodecimani appellati, qui contrarium senserunt, vt patet ex Epiphanio hæresi 50. & Augustino hæresi 29.

CAPVT XX.

Idem probatur ex Vicariis Papæ.

ARGUMENTVM octauum ex eo sumitur, quod summus Pontifex vicarios suos in variis regionibus aut ordinariè aut ad tempus habebat, cum reseruatione tamen maiorum caussarum.

Nam quemadmodum ex eo quod Rex mittit Proreges ad prouincias, intelligimus Regi eas prouincias subiectas; & similiter ex eo quod Rex iniungit iudicia præsidibus prouinciarum cum reseruatione certarum caussarum, intelligimus Regem esse summum Iudicem: ita quoque ex eo quod Apostolica sedes vicarios habebat in omnibus ferè longinquis regionibus vel vices suas ad tempus alicui committebat, & tamen ad se grauiora negotia referri volebat; rectè colligimus ad Apostolicam sedem summum iudicium totius Ecclesiæ pertinere. Exempla sunt plurima.

LEO epist. 84. facit Anastasium Episcopum Thessalonicensem vicarium suum per Orientem, sicut eius prædecessores vicarij fuerant prædecessorum sancti Leonis, vt ipse ibidem indicat. Quæ causa videtur fuisse, cur in Sardicensi Concilio, canon. 20. statueretur, ne clerici extranei diu morarentur Thessalonicæ. Quoniam enim ibi sedebat vicarius Papæ, eo confluebant ex tota Græcia clerici, & sæpe diutius hærebant quàm oportebat. Idem epist. 87. committit vices suas Potentio Episcopo in regionibus Africa.

CELESTINVS Papa Cyrillo Alexandrino vices suas commisit in causa Nestorij Episcopi Constantinopolitani, & Ecclesia illa Constantinopolitana regenda, Episcopo deposito.

ss

Vide

Anastasinus